

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Kraków, dnia 2 września 2024 r.

Poz. 5503

UCHWAŁA NR IV/18/2024 RADY GMINY CHARSZNICA

z dnia 20 sierpnia 2024 roku

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Charsznica na lata 2024 – 2030.

Na podstawie art. 18, ust. 2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2024 roku, poz. 609 z późn.zm.), w związku z art. 6, ust. 2, pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 424) oraz art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1461)

RADA GMINY CHARSZNICA UCHWAŁA CO NASTĘPUJE:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Charsznica na lata 2024 – 2030, który otrzymuje brzmienie jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Charsznica.

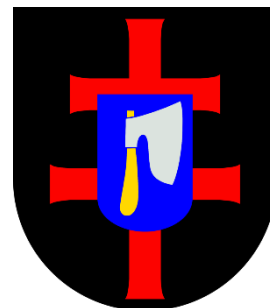
§ 3. Traci moc uchwała Nr XVIII/134/2020 Rady Gminy Charsznica z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w gminie Charsznica na lata 2021 - 2025.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr Zdzisław Uchto

Załącznik do uchwały Nr IV/18/2024
Rady Gminy Charsznica
z dnia 20 sierpnia 2024 r.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
GMINY CHARSZNICA
NA LATA 2024-2030

2024

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU	6
II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE	7
III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE	10
1. STOSOWANIE AGRESJI I PRZEMOCY PRZEZ DZIECI I MŁODZIEŻ SZKOLNĄ ORAZ W ŚRODOWISKU RODZINNYM.....	10
2. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W ŚRODOWISKU LOKALNYM	12
3. ANALIZA SWOT	19
4. POMOC I WSPARCIE DLA OSÓB I RODZIN Z PROBLEMEM PRZEMOCY DOMOWEJ	21
IV. CELE I ZADANIA.....	26
V. ODBIORCY PROGRAMU	37
VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	37
VII. FINANSOWANIE PROGRAMU	38
VIII. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU	38
SPIS TABEL I WYKRESÓW	40

WPROWADZENIE

Przemoc domowa jest poważnym, zataczającym coraz szersze kręgi problemem o dużej szkodliwości społecznej, który stanowi jedno z podstawowych zagrożeń dla rodziny i jej członków. Polega na jednorazowym albo powtarzającym się umyślnym działaniu lub zaniechaniu, wykorzystującym przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Najczęściej osobami, wobec których stosowana jest przemoc domowa, są kobiety i dzieci, nierzadko osoby starsze i z niepełnosprawnością, czasami mężczyźni. Zjawisko to występuje we wszystkich grupach społecznych niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej. Przemoc jest demonstracją siły i chęcią przejęcia kontroli nad drugą osobą, powoduje u osób jej doznających niską samoocenę, poczucie bezsilności i bezradności, ciągły niepokój, depresję oraz choroby związane ze stresem. Dla dzieci doznających lub będących świadkami przemocy jej skutki są nieodwracalne i mogą objawiać się dopiero w życiu dorosłym.

W świetle polskiego prawa przemoc domowa jest przestępstwem, które w zależności od tego, czy ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigane z różnych artykułów kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, jest kwalifikowana, jako przestępstwo polegające na fizycznym lub psychicznym znęcaniu nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w

stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny (art. 207 KK).

Podstawowym aktem prawnym, który określa w Polsce zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej i osób stosujących przemoc domową, jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W jej myśl za osobę doznającą przemocy domowej należy rozumieć osobę wobec której stosowana jest przemoc domowa:

- małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków;
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków;
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania;
- małoletniego.

Za osobę stosującą przemoc domową uznaje się z kolei osobę pełnoletnią, która dopuszcza się przemocy domowej, a za świadka przemocy domowej – osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziały akt przemocy domowej.

Według zapisów ww. ustawy osobie doznającej przemocy domowej udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego; interwencji kryzysowej i wsparcia; ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia

w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie oraz zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania oraz informacji o dostępnych ww. formach wsparcia.

Wobec osób stosujących przemoc domową zakłada się z kolei stosowanie przewidzianych w ww. ustawie środków mających na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami doznającymi przemocy domowej oraz programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Na szczeblu gminnym obejmują one tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Niniejszy program został przygotowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Charsznicy. Składa się on z kilku części. W pierwszej zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia programu.

Druga i trzecia część programu obejmują informacje ogólne na temat gminy oraz diagnozę zjawiska przemocy domowej w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane od podmiotów działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców oraz analizę ankiet skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz mieszkańców, w tym reprezentantów samorządu lokalnego.

Czwarta część programu, obejmująca przygotowany w formie zestawień tabelarycznych harmonogram, wyznacza obszary, cele, kierunki działań

i niezbędne do podjęcia zadania, wskazując realizatorów i partnerów w realizacji poszczególnych zapisów oraz czas ich wdrożenia.

Piąta, szósta, siódma i ósma część programu zawierają informacje na temat jego odbiorców, przewidywanych efektów realizacji dokumentu, sposobu finansowania i wdrażania programu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych.

I. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

Obowiązek Opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Charsznica na lata 2024-2030 wynika z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej”.

Program pozostaje w zgodności z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 i ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Charsznica na lata 2023-2030 oraz umożliwia aplikowanie o dodatkowe środki finansowe w oparciu o ogłaszane przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej programy osłonowe z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Na treść i realizację Programu mają również wpływ m.in. następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE

Gmina Charsznica jest gminą wiejską, położoną w województwie małopolskim, w powiecie miechowskim. W obrębie powiatu miechowskiego sąsiaduje z gminami: Gołcza, Kozłów, Książ Wielki i Miechów oraz z gminą Wolbrom z powiatu olkuskiego i gminą Żarnowiec z powiatu zawierciańskiego (w województwie śląskim).

Gmina zajmuje powierzchnię 78,3 km², co stanowi 11,6% powierzchni powiatu, a w jej skład wchodzi sołectwa: Charsznica, Chodów, Chodowiec, Ciszowice, Dąbrowiec, Jelcza, Marcinkowice, Miechów-Charsznica, Podlesice, Pogwizdów, Swojczany, Szarkówka, Tczyca, Uniejów-Kolonia, Uniejów-Parcela, Uniejów-Rzędziny, Wierzbie, Witowice. Siedziba władz gminy znajduje się w Miechowie-Charsznicy.

Obszar gminy zlokalizowany jest na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej, w subregionie Wyżyny Miechowskiej. Na terenie gminy znajduje się fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu Wyżyny Miechowskiej.

Historię gminy dokumentują zachowane zabytki, świadczące o jej długiej historii i kulturze. Do najciekawszych zabytków w gminie zalicza się: Kościół parafialny w Uniejowie wybudowany przez bożogrobców datowany na rok 1470; Kościół parafialny w Tczycy pochodzący z I połowy XV wieku; Zespół dworski w Pogwizdowie oraz Tunel pod Białą Górą stanowiący element infrastruktury linii kolejowej nr 8, łączącej Warszawę z Krakowem, którego pierwsza nitka została oddana do użytku w 1885 roku.

Gmina Charsznica posiada korzystny zewnętrzny układ komunikacyjny. Sieć komunikacyjną gminy tworzą drogi powiatowe i gminne oraz linie kolejowe. Najbliżej gminy znajduje się droga wojewódzka nr 783 Miechów-Wolbrom. Odległość do drogi międzynarodowej E-7 łączącej m.in. Kraków z Kielcami, przebiegającej przez sąsiedni Miechów wynosi ok. 10 km, natomiast do autostrady A4 Zgorzelec – Medyka, przebiegającej przez Wrocław, Opole, Katowice, Tarnów, Kraków, ok. 40 km.

Przez teren gminy Charsznica przebiegają linie kolejowe Warszawa-Katowice oraz Warszawa-Kraków. Ponadto biegnie tędy tzw. „szeroki tor” – linia

kolejowa ze Sławkowa do Charkowa (w Rosji), będąca linią hutniczą szerokotorową (LHS).

Charsznica położona jest w odległości 10 km od Miechowa, 40 km od Olkusza, 50 km od Krakowa oraz ok. 80 km od Katowic i Kielc.

Usługi komunikacji publicznej w gminie realizuje PKP oraz prywatni przewoźnicy. Dogodną odległość od stacji i przystanków kolejowych mają mieszkańcy Miechowa-Charsznicy, Charsznicy, Szarkówki, Podlesic oraz części Uniejowa, Rędzin i Chodowa.

Gmina Charsznica ma zdecydowanie rolniczy charakter. W strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne (89%), w tym grunty orne (77,2%). Lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione zajmują 5,5% powierzchni gminy. Największe znaczenie dla gospodarki gminy ma uprawa i przetwórstwo warzyw. Gmina nazywana jest „kapuścianą stolicą Polski”, gdyż pod uprawę tego warzywa przeznaczono ponad 2,5 tys. ha. Równocześnie, na jej terenie rozwija się przedsiębiorczość; tu znajduje się jedyne w powiecie mleczarnia i ubojnia. Działają także odlewnia żeliwa i metali kolorowych, wytwórnia kostki brukowej i elementów betonowych, przetwórnia owoców, wytwórnia opakowań plastikowych, kilkadziesiąt mniejszych i większych zakładów przetwórstwa i konfekcjonowania kwaszonek oraz liczne hurtownie, firmy transportowe i usługowe. Równolegle rozwija się baza turystyczno-rekreacyjna i sportowa, czemu sprzyja bliskość Krakowa, Częstochowy, Kielc i Śląska

Na terenie gminy Charsznica z roku na rok liczba mieszkańców maleje. Na dzień 31.12.2023 r. liczba mieszkańców wynosiła 7147 osób, z czego 50,87% mieszkańców stanowią kobiety a mężczyźni 49,13%. Sytuacja demograficzna w ostatnich latach nie była zbyt korzystna z uwagi na wyższy udział osób starszych niż dzieci i młodzieży w populacji gminy. Należy także zwrócić uwagę na wysoki i stale rosnący współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi na koniec 2023 roku liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym wyniosła 5279 a mieszkańców w wieku poprodukcyjnym – 1868 co stanowi 26,14% całego społeczeństwa gminnego.

Gmina ma charakter typowo rolniczy. Na jej terenie występują żyzne gleby lessowe i rędziny. Przeważają gleby III klasy bonitacyjnej, stanowiące 50% powierzchni gruntów rolnych. Głównym źródłem utrzymania mieszkańców jest praca w rolnictwie, w szczególności z nastawieniem na uprawę warzyw. W gminie

Charsznica dominują gospodarstwa małe. Gospodarstwa do 2 ha stanowią 43,11% ogólnej liczby gospodarstw, a do 5 ha ponad 77,67 % ogólnej liczby gospodarstw rolnych w gminie.

Na 31 grudnia 2023 roku w Gminie Charsznica zarejestrowanych było 380 przedsiębiorców w tym 13 przedsiębiorców założyło nową działalność gospodarczą, natomiast 15 przedsiębiorców zaprzestało wykonywania działalności, a 12 przedsiębiorców zawiesiło wykonywanie działalności gospodarczej.

W latach 2020-2022 liczba osób bezrobotnych w gminie systematycznie zmniejszała się wśród osób pozostających bez pracy dominowały kobiety. Udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym także stale spadał (z 3,6% w 2020 r. do 2,9% w 2022 r.).

Gmina posiada bazę oświatową, na którą składają się 4 szkoły podstawowe i 4 placówki przedszkolne (funkcjonujące jako punkty, oddziały i placówki) oraz żłobek.

Działalność kulturalną w gminie prowadzi Gminny Ośrodek Kultury w Charsznicy i Gminna Biblioteka Publiczna w Charsznicy, a upowszechnianiu kultury fizycznej, sportu i rekreacji w gminie służy dostępna na jej terenie infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Składają się na nią boiska sportowe, w tym boisko „Orlik” w Charsznicy.

Opiekę zdrowotną nad mieszkańcami gminy sprawuje Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Charsznicy, a pacjentów wymagających specjalistycznych świadczeń, z nagłymi zachorowaniami oraz wymagających świadczeń medycznych w warunkach zamkniętych, przyjmuje Szpital Św. Anny w Miechowie oraz podmioty lecznicze w Kielcach i Krakowie.

Główną instytucją realizującą zadania pomocy społecznej w gminie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Charsznicy, a nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy czuwają Posterunek Policji w Charsznicy i Komenda Powiatowa Policji w Miechowie.

Na terenie gminy funkcjonuje blisko 20 podmiotów ekonomii społecznej. Są to głównie organizacje pozarządowe, które działają m.in. na rzecz rozwoju lokalnego, a także w obszarach kultury, sztuki, tradycji, sportu i rekreacji oraz ratownictwa i bezpieczeństwa.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE

1. STOSOWANIE AGRESJI I PRZEMOCY PRZEZ DZIECI I MŁODZIEŻ SZKOLNĄ ORAZ W ŚRODOWISKU RODZINNYM

Diagnoza zjawiska agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz w środowisku rodzinnym została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących w gminie placówkach oświatowych. Badania te umożliwiły zdiagnozowanie środowiska szkolnego i rodzinnego pod kątem występowania agresji i przemocy, pozyskanie informacji na temat podejmowanych działań profilaktycznych i wychowawczych, form pomocy świadczonym uczniom stosującym agresję i przemoc oraz rodzinom zmagającym się z problemem przemocy domowej, a także współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Do analizy przedłożono ankiety z następujących placówek: Szkoła Podstawowa im. A. Małatyńskiego w Miechowie-Charsznicy(liczba uczniów:276), Szkoła Podstawowa w Tczycy(liczba uczniów: 116), Szkoła Podstawowa w Swojczanach (liczba uczniów: 56), Szkoła Podstawowa w Pogwizdowie(liczba uczniów: 67)

Rozpoznanie środowiska szkolnego i rodzinnego pod kątem występowania agresji i przemocy

Wszystkie ankietowane placówki prowadzą rozpoznanie środowiska szkolnego pod kątem występowania agresji i przemocy. Dzieje się to głównie poprzez obserwacje, rozmowy, wywiady i badania ankietowe. Szkoła Podstawowa w Pogwizdowie i w Swojczanach z uwagi na ilość uczniów i bliski kontakt z nauczycielami, w środowisku szkolnym i rodzinnym jej uczniów nie odnotowano problemów przemocy i agresji, a Szkoła Podstawowa w Tczycy odnotowuje sporadyczne akty agresji, które jednakże nie przeradzają się w przemoc, szkoła nie podaje informacji na temat sytuacji w środowisku rodzinnym uczniów. Z uwagi na wielkość szkoły oraz uczniów pochodzących z różnych środowisk najczęściej odpowiedzi w temacie udzieliła Szkoła Podstawowa w Charsznicy. Z przeprowadzonych tam badań wynika, że mimo występujących na terenie placówki przypadków agresji zdecydowana większość uczniów (92%) czuje się w szkole bezpiecznie. Agresja, jakiej dopuszczają się uczniowie, ma charakter zarówno fizyczny (popychanie, szarpanie, bicie), werbalny (wzywiska, wulgaryzmy), jak i emocjonalny (ośmieszanie, oczernianie), występują również

przypadki cyberprzemocy. Przeprowadzone badania wykazały, że środowisko rodzinne uczniów także nie jest wolne od agresji – uczniowie spotykają się z agresją słowną członków rodziny (najczęściej są to wyzwiska). Zdecydowana większość badanych uczniów nigdy nie spotkała się z przemocą domową. Doświadczyło tego, jak deklarują, 1 raz w życiu 2 uczniów.

Podjęmowane działania profilaktyczne i wychowawcze

Szkoły podejmują różnorodne działania profilaktyczne i wychowawcze zmierzające do przeciwdziałania agresji i przemocy. Realizowane są szkolne programy wychowawczo-profilaktyczne/ np. Archipelag skarbów, Cukierki/ prowadzone są lekcje wychowawcze poświęcone przeciwdziałaniu przemocy, organizowane są pogadanki, warsztaty, rozdawane ulotki, prowadzone są zajęcia z psychologiem, konsultacje z pedagogiem, spotkania z policjantem. Odbywają się konkursy profilaktyczne, koncerty i teatry, także prowadzone przez edukatorów zewnętrznych. Placówki oświatowe kładą duży nacisk na zajęcia integracyjne dla uczniów – organizują wycieczki, zabawy, pikniki, dyskoteki.

Formy pomocy dla uczniów stosujących agresję i przemoc oraz rodzin zmagających się z problemem przemocy domowej

Z uczniami doświadczającymi przemocy i wykazującymi zachowania agresywne szkoły prowadzą zajęcia specjalistyczne z psychologiem i pedagogiem, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, mediacje, ponadto udzielają informacji o placówkach i formach wsparcia prowadzonych przez inne, wyspecjalizowane podmioty, a także kierują do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Miechowie.

Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami

Wszystkie ankietowane szkoły podejmują współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania agresji i przemocy. Należą do nich m.in.: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Charsznicy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i kuratorzy w Sądzie Rejonowym w Miechowie, Komenda Powiatowa Policji w Miechowie i Posterunek Policji w Charsznicy; Śląskie Centrum Profilaktyki i Psychoterapii w Katowicach, Ośrodek środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i

młodzieży „Da Vinci” w Miechowie, Teatr Edukacji i Profilaktyki Maska w Krakowie.

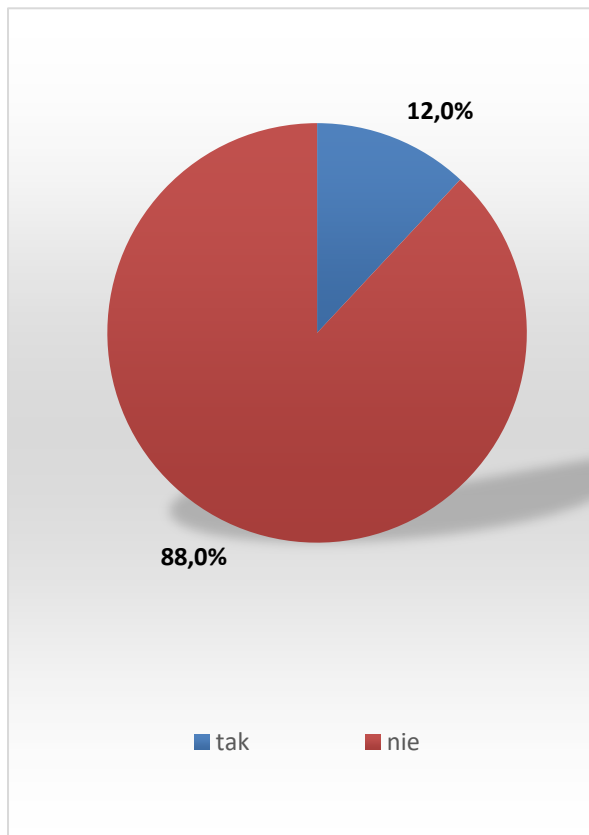
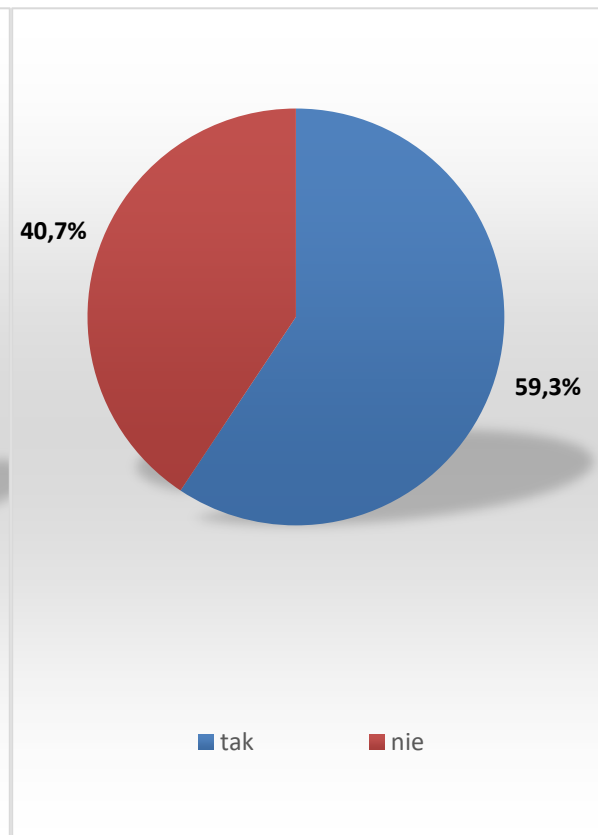
Działania, jakie należałoby podjąć, by skutecznie przeciwdziałać zjawisku agresji i przemocy

Przedstawiciele ankietowanych placówek wskazali, że dla skutecznego przeciwdziałania agresji i przemocy należy podtrzymać dotychczas prowadzone działania na terenie szkół, w tym stały monitoring, a także zabiegać o zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej i terapii rodzinnej. Istotne są również działania edukacyjne, zarówno w zakresie wzorców prawidłowego zachowania, jak i konsekwencji stosowania przemocy. Ponadto w szkołach należy zapewnić i utrzymać przyjazną atmosferę, uczyć wzajemnego szacunku, empatii oraz umiejętności radzenia sobie z emocjami.

2. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W ŚRODOWISKU LOKALNYM

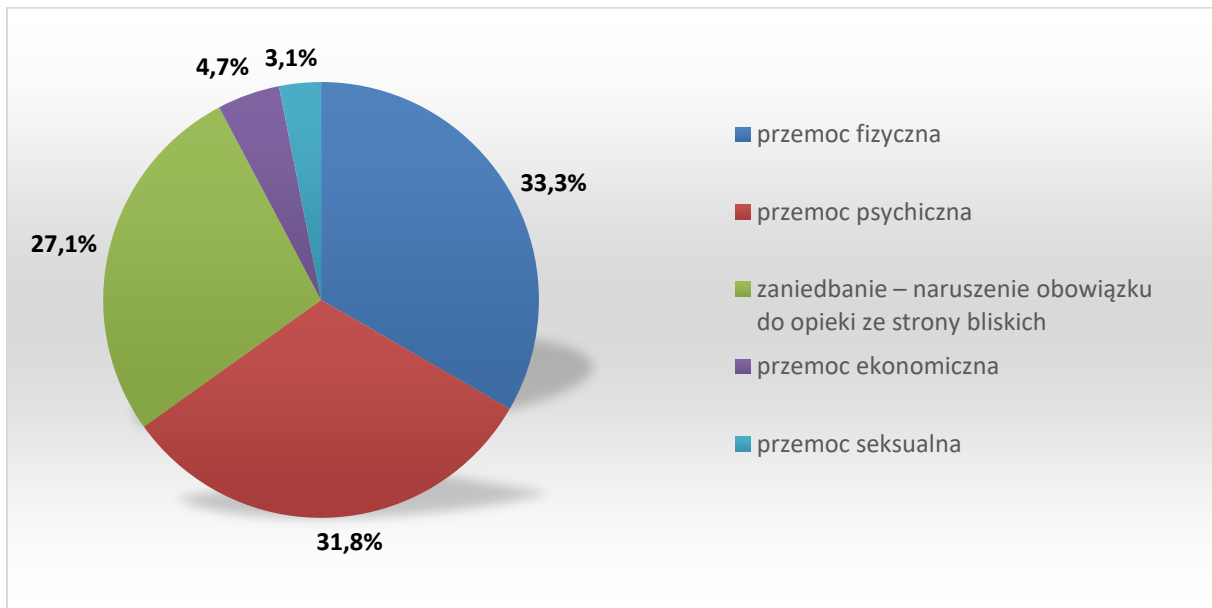
W ramach diagnozy zjawiska przemocy domowej przeprowadzono również badania ankietowe wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – władz gminy, sekretarza, skarbnika, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, w tym placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła. W sumie do analizy przedłożono 92 wypełnione anonimowo ankiety.

W pierwszej kolejności zapytano badanych o doświadczenie i znajomość przypadków występowania przemocy domowej oraz o rodzaje przemocy domowej, jakie najczęściej występują w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 1. Czy doświadczyła Pani/doświadczył Pan przemocy?**Wykres 2. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o osobach w gminie, które doświadczyły przemocy?**

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

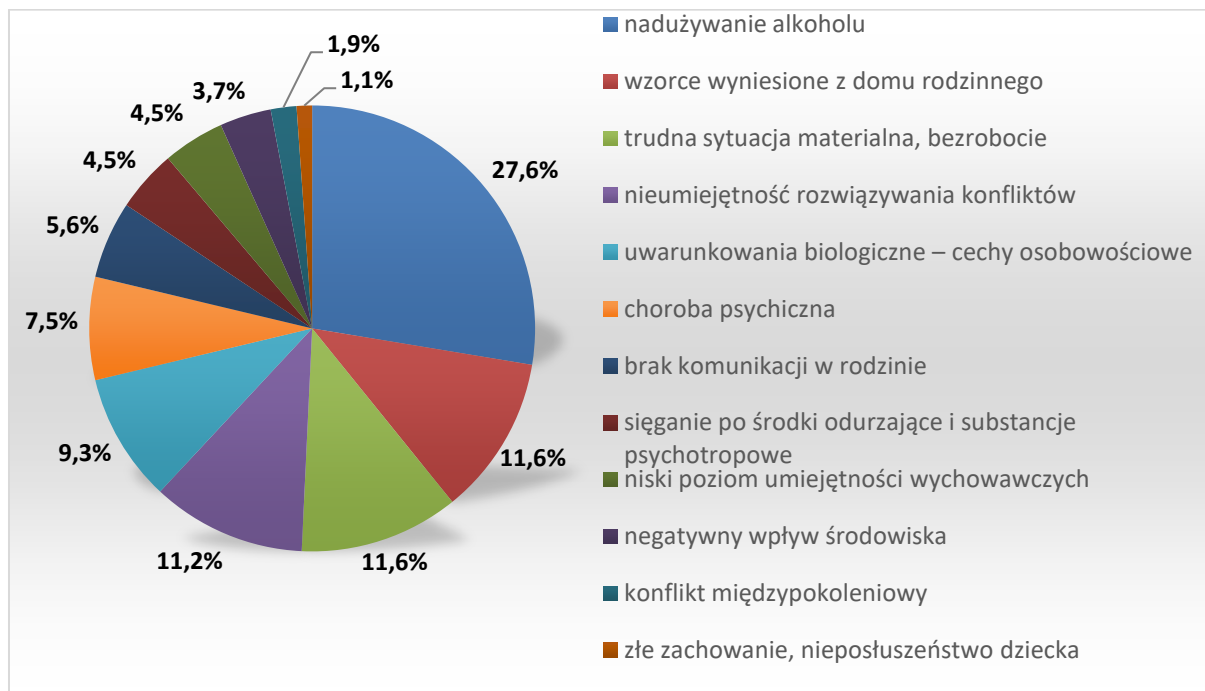
Zdecydowana większość badanych (88%) odpowiedziała, że nie doświadczyła przemocy. Jednocześnie 59,3% respondentów odpowiedziało, że słyszało o osobach w gminie, które doświadczyły tego problemu.

Wykres 3. Jakie rodzaje przemocy domowej najczęściej występują w gminie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii respondentów najczęstszymi formami przemocy są przemoc fizyczna (33,3%) i psychiczna (31,8%) oraz zaniedbanie rozumiane jako naruszenie obowiązku do opieki ze strony bliskich (27,1%).

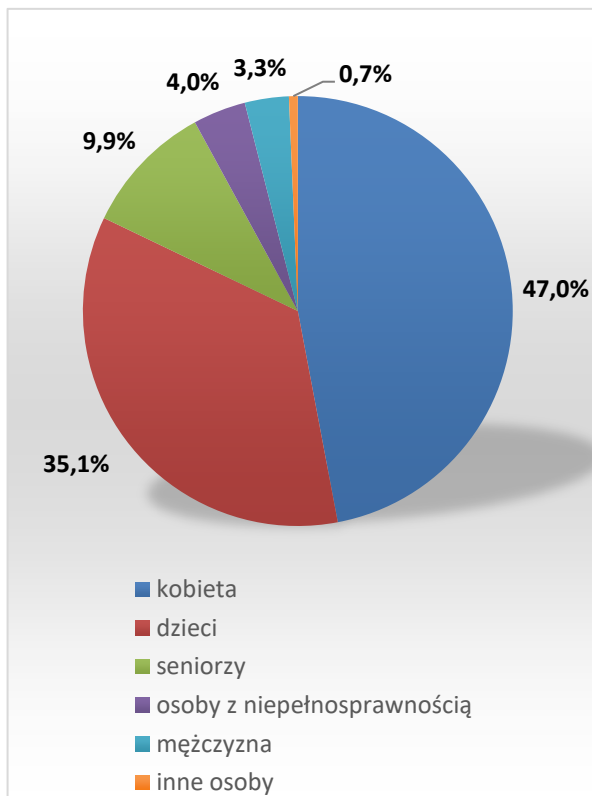
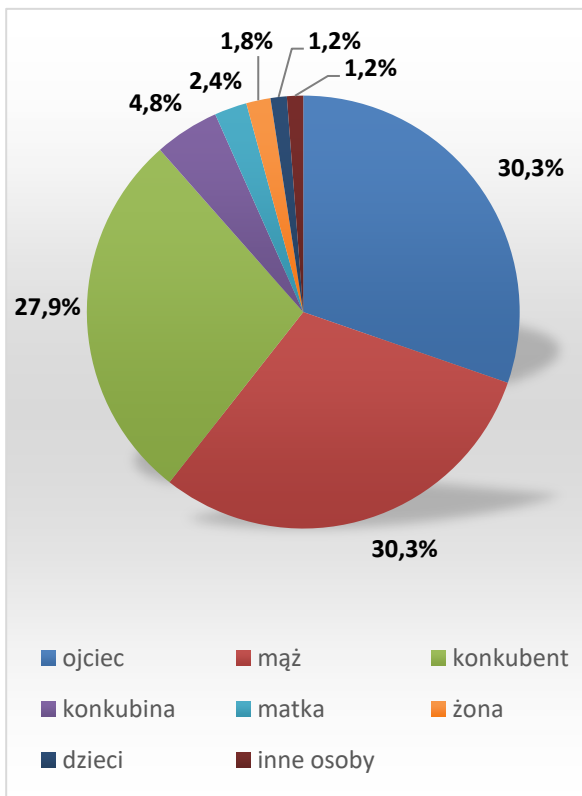
Odpowiadając na następane pytanie, badani wskazywali przyczyny przemocy domowej. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Najczęstsza przyczyna przemocy domowej

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem respondentów najczęstszymi powodami przemocy domowej są: nadużywanie alkoholu (27,6%), a także wzorce wyniesione z domu rodzinnego, trudna sytuacja materialna i bezrobocie (po 11,6%), nieumiejętność rozwiązywania konfliktów (11,2%) oraz uwarunkowania biologiczne – cechy osobowościowe (9,3%).

W kolejnych pytaniach poproszono respondentów o wskazanie, kto najczęściej jest osobą doznającą przemocy domowej, a kto osobą stosującą przemoc. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

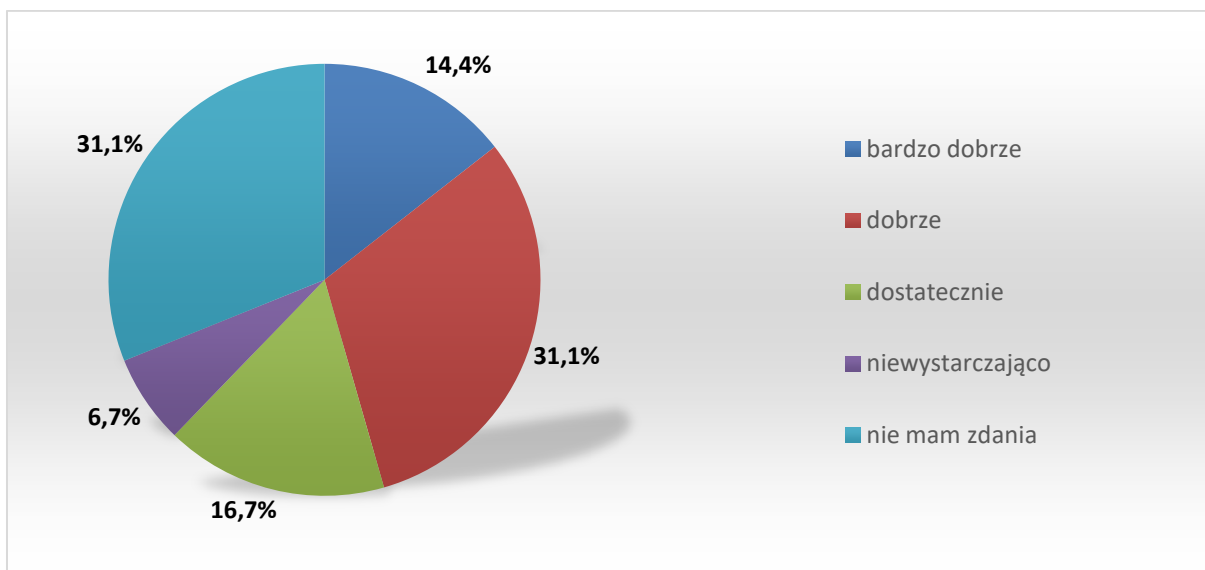
Wykres 5. Kto jest najczęściej osobą doznającą przemocy domowej?**Wykres 6. Kto jest najczęściej osobą stosującą przemoc domową?**

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według największej grupy ankietowanych, najczęściej osobami doznającymi przemocy domowej są kobiety (47%) i dzieci (35,1%). Jeśli natomiast chodzi o osoby stosujące przemoc, po 30,3% respondentów wskazało, że takimi osobami są ojciec i mąż, a 27,9% że konkubent. Z danych tych wyłania się modelowy obraz przemocy domowej: osobami stosującymi przemoc są zazwyczaj mężczyźni (ojcowie, mężowie, konkubenci), a osobami doznającymi przemocy kobiety i dzieci.

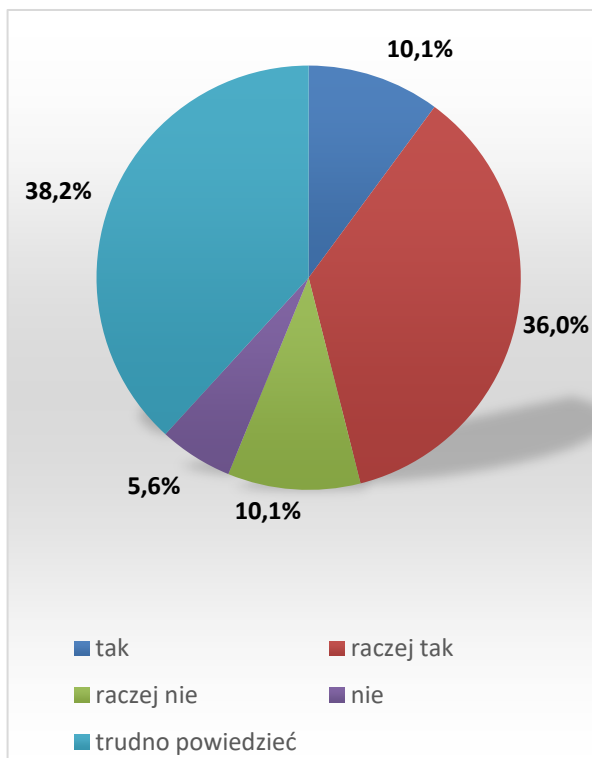
W ankiecie znalazły się również pytania pozwalające badanym ocenić działania profilaktyczne podejmowane w gminie w związku z przemocą domową oraz ofertę pomocy świadczonej osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc. Uzyskane opinie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy domowej?

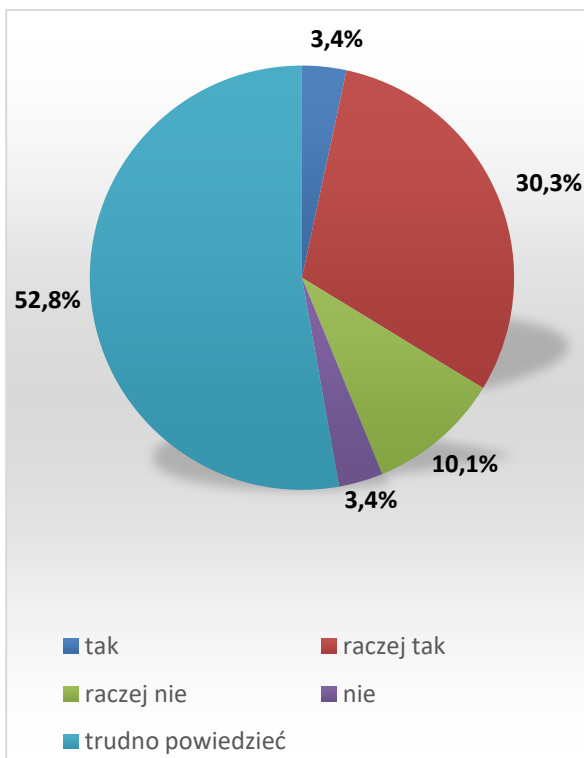

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wykres 8. Czy oferta pomocy dla osób doświadczających przemocy domowej w gminie jest wystarczająca?

Wykres 9. Czy oferta pomocy dla osób stosujących przemoc domową w gminie jest wystarczająca?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

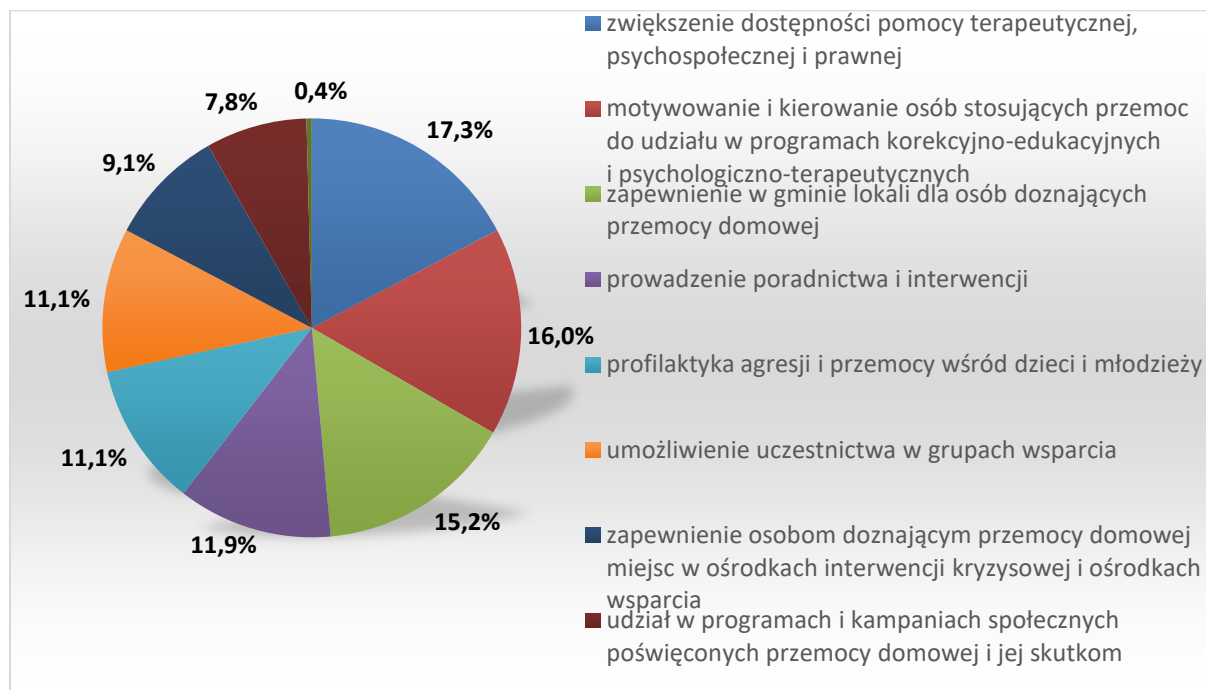
Najwięcej badanych (łącznie 45,7%) dobrze lub bardzo dobrze oceniła prowadzoną w gminie działalność profilaktyczną związaną z problemem przemocy domowej. Jednocześnie 31,1% respondentów nie miało zdania na ten temat.

W przypadku oceny dostępnej w gminie oferty pomocy dla osób doznających przemocy domowej, najwięcej badanych (w sumie 46,1%) stwierdziło, że jest ona raczej wystarczająca lub wystarczająca. Jednocześnie 38,2% ankietowanych nie miało w tej sprawie zdania.

Gorzej została oceniona oferta wsparcia dla osób stosujących przemoc domową. Tym razem większość ankietowanych (52,8%) nie miało zdania w tej sprawie. Jednocześnie łącznie 33,7% uznało ją za raczej wystarczającą lub wystarczającą.

Na koniec poproszono badanych o wskazanie działań, które byłyby najskuteczniejsze w walce z przemocą domową. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 10. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy domowej, należy przede wszystkim zwiększyć dostępność pomocy terapeutycznej i prawnej (17,3%), motywować i kierować osoby stosujące przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych (16%), zapewnić w gminie lokale dla osób doznających przemocy domowej (15,2%) oraz prowadzić poradnictwo i interwencje (11,9%).

3. ANALIZA SWOT

Przeprowadzona na potrzeby niniejszego dokumentu analiza SWOT posłużyła identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwoliła oszacować potencjał, jakim gmina dysponuje w tym obszarze oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom rodzin mieszkających na jej terenie.

Tabela 1. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu Interdyscyplinarnego ▪ stosowanie procedury „Niebieskie Karty” ▪ działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjno-szkoleniowe w zakresie i przeciwdziałania przemocy domowej ▪ doświadczona, wykształcona i stale podnosząca kwalifikacje kadra zajmująca się problematyką przemocy ▪ dobra znajomość środowiska lokalnego i zagrożeń wynikających z patologii społecznych, w tym przemocy domowej ▪ dobry przepływ informacji i właściwa koordynacja działań podmiotów funkcjonujących na rzecz rodzin zagrożonych przemocą domową ▪ udostępnianie różnorodnych materiałów informacyjnych poświęconych przemocy ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nieodpowiedni dostęp rodzin z problemem przemocy domowej do wsparcia, w tym terapeutycznego, psychospołecznego i prawnego ▪ niewystarczająca skala działań w zakresie poradnictwa i interwencji w szczególności działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową ▪ brak w gminie punktu konsultacyjnego, świadczącego wsparcie m.in. dla osób z problemem przemocy domowej (terapeuta, psycholog, psychiatra) ▪ brak grupy wsparcia dla osób i rodzin z problemem przemocy ▪ brak w gminie do lokali dla osób doznających przemocy domowej ▪ brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży ▪ niedostosowana do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego ▪ niewystarczająca współpraca i poziom zaangażowania niektórych podmiotów (placówki oświatowe, poradnie, sądy) w interwencje, wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” i dalsze wsparcie osób doznających przemocy domowej ▪ niewystarczające środki finansowe

	na przeciwdziałanie przemocy domowej
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">▪ rosnąca świadomość społeczna na temat problemu przemocy domowej▪ zwiększający się wachlarz informacji na temat oferty wsparcia dla osób z problemem przemocy▪ ogólnopolskie kampanie medialne poświęcone problematyce przemocy▪ dostępność w powiecie instytucji udzielających wsparcia osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc, m.in. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Punkt Interwencji Kryzysowej w Miechowie▪ dostępność szkoleń i superwizji dla osób pracujących z osobami z problemem przemocy▪ szeroki wachlarz działań promujących konstruktywne sposoby rozwiązywania problemów społecznych▪ dostępność środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie przemocy domowej, np. z programu resortowego	<ul style="list-style-type: none">▪ kryzys funkcji rodziny; bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, osłabienie więzi rodzinnych i społecznych, rozpad rodzin▪ rosnąca liczba rodzin z gminy wymagających z powodu przemocy domowej interwencji i podjęcia działań interdyscyplinarnych▪ stereotypy związane z postrzeganiem przemocy domowej; strach i niechęć osób doznających przemocy do ujawniania przypadków jej stosowania oraz bierność świadków przemocy▪ wykorzystywanie procedury „Niebieskie Karty” w sprawach konfliktowych▪ przewlekłość postępowań karnych o znęcanie się nad rodziną i niskie kary dla sprawców takich przestępstw▪ niedostateczna wiedza społeczności lokalnej na temat możliwości uzyskania pomocy ze strony służb pomocowych▪ niechęć rodzin z problemem przemocy do współpracy ze służbami pomocowymi

4. POMOC I WSPARCIE DLA OSÓB I RODZIN Z PROBLEMEM PRZEMOCY DOMOWEJ

W gminie Charsznica i w powiecie miechowskim funkcjonują podmioty udzielające pomocy i wsparcia dla osób i rodzin z problemem przemocy domowej. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Podmioty działające na rzecz osób i rodzin z problemem przemocy domowej z gminy

nazwa podmiotu	adres podmiotu
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Charsznicy	ul. Kolejowa 20 32-250 Charsznica
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Charsznicy	ul. Kolejowa 20, 32-250 Charsznica
Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Charsznica	ul. Kolejowa 20, 32-250 Charsznica
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Miechowie	ul. Sienkiewicza 20, 32-200 Miechów
Posterunek Policji w Miechowie-Charsznica	ul. Miechowska 32-250 Charsznica
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Miechowie	ul. Kolejowa 20, 32-250 Charsznica
Punkt Interwencji Kryzysowej w Miechowie	ul. Sienkiewicza 18, 32-200 Miechów
Komenda Powiatowa Policji w Miechowie	ul. Sienkiewicza 18, 32-200 Miechów
Prokuratura Rejonowa w Miechowie	ul. Prusa 3, 32-200 Miechów
Sąd Rejonowy w Miechowie	ul. Kościuszki 3, 32-200 Miechów
	ul. Kościuszki 3A, 32-200 Miechów

Źródło danych: Urząd Gminy Charsznica.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Charsznicy

Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w gminie Charsznica w ramach ustawy o pomocy społecznej systematycznie malała, co było proporcjonalne do spadku demograficznego gminy, natomiast liczba osób w rodzinach, które otrzymały świadczenie, w kolejnym roku zmniejszyła się (283 w 2021 r., 145 w 2022 r. i 135 w roku 2023), podobnie, jak liczba osób w rodzinach, które pobierały świadczenie pieniężne (241 w 2021 r., 184 w 2022 r. i 91 w roku 2023). Jednocześnie liczba osób w rodzinach, które otrzymały świadczenia, zmniejszyła się z roku na rok. Warto dodać, że w 2023 r. liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie, utrzymała się na tym samym poziomie, co rok wcześniej (159 osób), a liczba osób w rodzinach pobierających

świadczenie pieniężne i niepieniężne zmniejszyła się. Jednak liczbę klientów GOPS zasiliły nowo zlecone zadania typu dodatek osłonowy oraz nowo przybyli obywatele Ukrainy.

W 2022 roku pomocą i wsparciem były objęte rodziny głównie z powodu długotrwałej choroby- 109 rodzin. Drugą grupę stanowią rodziny żyjące poniżej kryterium dochodowego(ubóstwo) 74 rodzin oraz niepełnosprawność 59 rodzin.

Wśród klientów ośrodka w 2023 roku najczęściej korzystającą grupą z pomocy są rodziny dotknięte długotrwałą chorobą- 92 rodziny. Drugą grupę stanowią rodziny żyjące poniżej kryterium dochodowego(ubóstwo) 68 rodzin oraz niepełnosprawność 51 rodzin. Zauważamy wzrost liczby świadczeniobiorców na terenie naszej gminy głównie wśród osób starszych i samotnych, coraz częstszym zjawiskiem jest całkowity brak wsparcia ze strony rodziny w przypadku naturalnego procesu starości i nieporadności życiowej.

Realizując zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej, GOPS zapewniał pomoc asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W latach 2020-2021 pracował 1 asystent rodziny, pod opieką którego pozostawały 2 rodziny w 2020 r. i 5 rodzin w 2021 r., natomiast w 2023 asystent pracował z 5 rodzinami, w których wychowywało się 12 dzieci. Gmina ponosiła również odpłatność za pobyt 2 dzieci w pieczy zastępczej. Koszt utrzymania dzieci w pieczy wyniósł 42 124,58 zł w 2023 r. Ponadto w 2023 r. Ośrodek współfinansował także koszty koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej odnośnie sprawowania opieki nad jednym dzieckiem umieszczonych w pieczy zastępczej (koszt realizacji zadania:386,95 zł).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Charsznica systematycznie monitoruje rodziny, w których występuje problem przemocy, świadczy im wsparcie emocjonalne, udziela specjalistycznego poradnictwa, kieruje do innych specjalistów (prawnik, psycholog, terapeuta), zapewnienia osobom doznającym przemocy wsparcie finansowe i pomoc w postaci pracy socjalnej, a także udostępnia informacje o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom doznającym przemocy.

Od 2022 r. osoby z terenu gminy Charsznica mogły korzystać z bezpłatnych porad specjalistów w Punkcie Interwencyjno-Kryzysowym przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Miechowie. W 2022 r. prawnik udzielił co najmniej 8 porad prawnych mieszkańcom gminy, a w 2 przypadkach świadczona była

indywidualna i rodzinna pomoc psychologiczna. Od 2022 podopieczni GOPS w Charsznicy mogli skorzystać z bezpłatnego wsparcia psychologa, wsparciem objęto również rodziny, w których prowadzona jest procedura „Niebieska Karta”.

Ośrodek był również odpowiedzialny za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego w Charsznicy.

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Charsznicy

Zespół Interdyscyplinarny realizuje swoje zadania, poprzez: diagnozowanie problemów przemocy domowej na terenie gminy, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, tworzenie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z przemocą domową.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Charsznicy w 2021r. odbył posiedzenie w ilości 4 razy. Zostało powołanych 45 Grup Roboczych. Liczba wszczętych procedur Niebieskich Kart w latach poprzednich i kontynuowanych w 2021 roku wynosi 8. Natomiast liczba wszczętych procedur NK w 2021 roku ogółem wynosi 22. Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Charsznica w 2022 r. odbył posiedzenie w ilości 4 razy. Zostało powołanych 18 Grup Roboczych, spotkań 23. Liczba wszczętych procedur Niebieskich Kart w latach poprzednich i kontynuowanych w 2022 roku wynosi 9.

Natomiast w 2023r. odbyło 6 posiedzeń zostało powołano 5 Grup Diagnostyczno Pomocowych, które odbyły łącznie 13 spotkań. Liczba wszczętych procedur Niebieskich Kart w latach poprzednich i kontynuowanych w 2023 roku wynosi 2. Natomiast liczba wszczętych procedur NK w 2023 roku ogółem wynosi 4, wszystkie NK wszczęte przez Policję. Liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieska Karta" ogółem wynosi 5, w tym ze względu na problem przemocy psychicznej 5 ,na problem przemocy fizycznej 3. Liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieska Karta" wynosi 18.

Skierowano 3 zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej w Miechowie o podejrzeniu stosowania przemocy w rodzinie, złożono także 1 wniosek do Sądu Rodzinnego w Miechowie o wgląd w sytuację rodziny, łącznie wystosowano 35

pism związanych z uruchomionymi procedurami przeciwdziałania przemocy domowej.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Charsznicy

Podstawowym zadaniem komisji jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób. Komisja w ramach swojej działalności zajmuje się m.in. wspieraniem osób doznających przemocy i stosujących przemoc. W odniesieniu do osób doznających przemocy diagnozowali ich sytuacje i motywowali je do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy, a wobec sprawców przemocy prowadzili rozmowy interwencyjne oraz motywowali ich do udziału w oddziaływaniach edukacyjno-korekcyjnych dla osób stosujących przemoc.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Miechowie

Centrum, w ramach realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, m.in. świadczy pomoc osobom doznającym przemocy domowej oraz zagrożonym przemocą w formie wsparcia psychologicznego, poradnictwa prawnego, rodzinnego i socjalnego. W strukturach Centrum działa Punkt Interwencji Kryzysowej.

Punkt Interwencji Kryzysowej w Miechowie

Punkt działa na rzecz osób i rodzin z powiatu miechowskiego, które doznają przemocy, są poszkodowane w wyniku zdarzeń losowych lub znajdują się w sytuacjach kryzysu. Jednostka oferuje poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, pedagogiczne i rodzinne.

Komenda Powiatowa Policji w Miechowie, Posterunek Policji w Charsznicy

Funkcjonariusze Policji podejmują działania interwencyjne i prewencyjne w sytuacji wystąpienia przemocy domowej, biorą udział w zajęciach edukacyjnych

dotyczących przemocy, prowadzą rozmowy profilaktyczne i pouczające, kierują do sądu rejonowego wnioski w przypadku nadużywania alkoholu i władzy rodzicielskiej, realizują procedurę „Niebieskie Karty”.

Sąd Rejonowy w Miechowie, Wydział Rodzinny i Nieletnich, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej

Sąd Rejonowy zajmuje się rozpoznaniem spraw z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, kuratorzy prowadzą dozory i nadzory, także w związku ze stosowaniem przemocy domowej. Gmina kieruje wnioski do sądu i współpracuje z kuratorami.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Miechowie

Poradnia, obok pomocy psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej i doradczej świadczonej uczniom, rodzicom i nauczycielom, podejmuje interwencje w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu dziecka. Pracownicy placówki zwracają szczególną uwagę na występowanie w zachowaniu małoletniego sygnałów świadczących o krzywdzeniu i w razie potrzeby składają zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. W przypadku ujawnienia krzywdzenia dziecka Poradnia opracowuje plan wsparcia, które obejmuje przede wszystkim współpracę z instytucjami pomocowymi, Policją i Prokuraturą, jak również objęcie małoletniego pomocą psychologiczną w jednostce. Placówka prowadzi także profilaktykę zachowań przemocowych.

Telefony zaufania

Poza podmiotami udzielającymi pomocy dla osób i rodzin z problemem przemocy domowej w gminie Charsznica oraz w powiecie miechowskim, wsparcie świadczą również m.in. Ogólnopolski Pogotowie dla Ofiar Przemocy Domowej „Niebieska Linia” (tel. 22 668 70 00), Ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy domowej „Niebieska Linia” (tel. 800 120 002) oraz Policyjny Telefon Zaufania ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej (800 120 226).

IV. CELE I ZADANIA

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Charsznica na lata 2024-2030 jest **zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej poprzez udzielanie pomocy osobom jej doznającym oraz oddziaływanie na osoby ją stosujące**. Osiągnięcie tak sformułowanego celu wymaga wdrożenia wyznaczonych celów operacyjnych i zadań. Zostały one ujęte w przedstawionym poniżej w formie zestawień tabelarycznych harmonogramie, w którym uwzględniono również realizatorów poszczególnych zapisów, czas ich wdrożenia oraz wskaźniki monitoringowe.

Obszar 1.: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna	
Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	
Kierunki działań:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poszerzenie wiedzy mieszkańców gminy, w tym służb, na temat zjawiska przemocy domowej ▪ Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej ▪ Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych 	
zadania	realizatorzy /partnerzy
1. Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej w gminie	samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, GOPS, ZI, placówki oświatowe, oraz PCPR, PIK i Policja
wskaźniki monitoringowe:	
liczba przeprowadzonych diagnoz	
czas realizacji: 2024-2030	
2. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych poświęconych problemowi przemocy domowej	samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA i GOPS, oraz podmioty lecznicze, lokalne media i organizacje pozarządowe
wskaźniki monitoringowe:	
liczba lokalnych kampanii społecznych	
czas realizacji: 2024-2030	

3. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, oraz organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe

wskaźniki monitoringowe:

liczba zrealizowanych działań

liczba osób, którym udzielono informacji na temat przeciwdziałania przemocy domowej

czas realizacji: 2024-2030

zadania

realizatorzy/partnerzy

4. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, oraz działania służące podniesieniu kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, ZI, GOPS, placówki oświatowe, oraz Poradnia Rodzinna, PCPR, PIK, PPP, ośrodki wsparcia, podmioty lecznicze

wskaźniki monitoringowe:

liczba placówek prowadzących poradnictwo (i liczba osób, którym udzielono porady)

liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej

czas realizacji: 2024-2030

5. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży działań profilaktycznych z zakresu agresji i przemocy, m.in. w ramach szkolnych programów profilaktycznych

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, placówki oświatowe, specjaliści, przedstawiciele GKRPA, GOPS-u, Policji

wskaźniki monitoringowe:

liczba dzieci objętych działaniami profilaktycznymi z zakresu agresji i przemocy

czas realizacji: 2024-2030

Obszar 2.: Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej

Cel: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Kierunki działań:

- Rozwój infrastruktury służącej udzielaniu pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz wypracowanie zasad współpracy pomiędzy podmiotami wchodzącymi w jej skład
- Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej
- Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej
- Monitorowanie działań pomocowych

zadania**realizatorzy /partnerzy**

1. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego

wskaźniki monitoringowe:

liczba spotkań zespołu

liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych

liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych

czas realizacji: 2024-2030

samorząd gminy, w tym przedstawiciele GOPS-u, GKRPA i placówek oświatowych, oraz przedstawiciele podmiotów leczniczych, Policji, organizacji pozarządowych i kuratorzy sądowi

2. Podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie punktu konsultacyjnego, świadczącego wsparcie m.in. osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc domową

samorząd gminy

wskaźniki monitoringowe:

liczba punktów konsultacyjnych (i liczba osób objętych w ich ramach wsparciem)

czas realizacji: 2024-2030

zadania**realizatorzy /partnerzy**

3. Nawiązywanie, rozwijanie i wzmocnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej

samorząd gminy, podmioty i organizacje pozarządowe

wskaźniki monitoringowe:

liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej

czas realizacji: 2024-2030

4. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy, w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, ZI, GOPS, placówki oświatowe, oraz Poradnia Rodzinna, PCPR, PIK, podmioty lecznicze, lokalne media i organizacje pozarządowe

wskaźniki monitoringowe:

liczba opracowanych materiałów informacyjnych

czas realizacji: 2024-2030

5. Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową

samorząd gminy, w tym GKRPA

wskaźniki monitoringowe:

liczba osób uczestniczących w działaniach

czas realizacji: 2024-2030

6. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”

samorząd gminy, w tym przedstawiciele GOPS-u, GKRPA, placówek oświatowych, ZI i grup diagnostyczno-pomocowych, oraz przedstawiciele podmiotów

wskaźniki monitoringowe:

liczba wszczętych (i kontynuowanych) procedur „Niebieskie Karty”

lecniczych i Policji

liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”

liczba wypełnionych formularzy „NK – A” (i „NK – C”)

czas realizacji: 2024-2030

7. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej dostępu do pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, GOPS, ZI, oraz PCPR, PIK, PPP, ośrodki wsparcia, podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe

wskaźniki monitoringowe:

liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego, rodzinnego

liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia, grupach samopomocowych

czas realizacji: 2024-2030

zadania	realizatorzy/partnerzy
---------	------------------------

8. Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej

wskaźniki monitoringowe:

liczba programów terapeutycznych (liczba osób w nich uczestniczących i liczba osób, które je ukończyły)

liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej (terapeutycznej)

liczba grup terapeutycznych

liczba grup wsparcia i liczba osób w nich uczestniczących

czas realizacji: 2024-2030

samorząd gminy, samorząd powiatowy, organizacje pozarządowe

9. W razie potrzeby podejmowanie współpracy w celu zapewnienia osobom doznającym przemocy domowej pomocy w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej

wskaźniki monitoringowe:

liczba gminnych ośrodków wsparcia (i liczba w nich miejsc)

liczba osób, które skorzystały z pomocy (w tym w formie schronienia) w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej

czas realizacji: 2024-2030

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GOPS, oraz samorząd powiatowy, w tym PCPR, PIK oraz ośrodki wsparcia

10. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności lokalnych telefonów zaufania, informacyjnych dla osób doznających przemocy domowej

wskaźniki monitoringowe:

samorząd gminy, organizacje pozarządowe

liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób doznających przemocy domowej

liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji

czas realizacji: 2024-2030

11. Zapewnianie ochrony dzieciom w razie zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową

wskaźniki monitoringowe:

liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w razie zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową

czas realizacji: 2024-2030

samorząd gminy, w tym przedstawiciele GOPS-u, oraz PCPR, PIK, przedstawiciele podmiotów leczniczych i Policji

12. Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych

wskaźniki monitoringowe:

liczba uchwał umożliwiających przyznanie lokali socjalnych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej

liczba przyznanych lokali socjalnych

czas realizacji: 2024-2030

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy

Zadania	realizatorzy / partnerzy
---------	--------------------------

13. Monitoring pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej

wskaźniki monitoringowe:

liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy domowej oraz na brak zasadności podejmowania działań

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, GOPS, ZI

liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”

liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w tym osób u których przemoc domowa ustała

czas realizacji: 2024-2030

Obszar 3.: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

Cel: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Kierunki działań:

- Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową oraz wypracowanie, wdrażanie i doskonalenie zasad współpracy pomiędzy podmiotami je realizującymi
- Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej
- Zwiększenie udziału osób stosujących przemoc domową w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych
- Realizowanie programów wspierających dla osób stosujących przemoc domową zmierzających do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi lub psychologiczno-terapeutycznymi

zadania	realizatorzy / partnerzy
---------	--------------------------

1. Rozpowszechnianie w gminie informatorów zawierających bazy teleadresowe podmiotów realizujących działania adresowane do osób stosujących przemoc domową

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GOPS, ZI

wskaźniki monitoringowe:

umieszczenie informatorów na stronie internetowej gminy dwa razy w roku: do 15 lutego i do 15 sierpnia

czas realizacji: 2024-2030

2. Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”

wskaźniki monitoringowe:

liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”

liczba wypełnionych formularzy „NK – D”

liczba wszczętych i zakończonych postępowań przygotowawczych poprzez sporządzenie aktu oskarżenia lub umorzenie postępowania

liczba odmów wszczęcia postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową

czas realizacji: 2024-2030

samorząd gminy, w tym przedstawiciele GOPS-u, GKRPA, placówek oświatowych, ZI i grup diagnostyczno-pomocowych, oraz przedstawiciele podmiotów leczniczych i Policji

zadania

realizatorzy/partnerzy

3. Współdziałanie oraz wymiana informacji z Policją, kuratorską służbą sądową i innymi służbami w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemy domowej

wskaźniki monitoringowe:

liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc

czas realizacji: 2024-2030

samorząd gminy, w tym GOPS, oraz Policja, kuratorska służba sądowa

4. Motywowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych

samorząd gminy, w tym GKRPA, GOPS, ZI i grupy diagnostyczno-

wskaźniki monitoringowe:

liczba osób, które zmotywowano do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych

czas realizacji: 2024-2030

pomocowe, oraz PCPR

5. Motywowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych

wskaźniki monitoringowe:

liczba osób, które zmotywowano do udziału w programach oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych

liczba osób, które po ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej

czas realizacji: 2024-2030

samorząd gminy, w tym GKRPA, GOPS, ZI i grupy diagnostyczno-pomocowe, oraz PCPR

6. Opracowanie i realizacja programów edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny

wskaźniki monitoringowe:

liczba realizowanych w gminie programów wspierających (i liczba osób w nich uczestniczących)

czas realizacji: 2024-2030

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, GOPS, oraz organizacje pozarządowe

Obszar 4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Cel: Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Kierunek działań:

- Podnoszenie i wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

zadania

realizatorzy/partnerzy

1. Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

wskaźniki monitoringowe:

liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych

liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

czas realizacji: 2024-2030

samorząd gminy, samorząd powiatowy, samorząd wojewódzki

2. Zapewnienie osobom pracującym bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową wsparcia w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia

wskaźniki monitoringowe:

liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego

liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych (i liczba osób w nich uczestniczących)

czas realizacji: 2024-2030

samorząd gminy, samorząd powiatowy, samorząd wojewódzki, organizacje pozarządowe

V. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Charsznica na lata 2024-2030 będą mieszkańcy gminy, w tym:

- dzieci i młodzież,
- osoby i rodziny zagrożone przemocą domową,
- osoby doznające przemocy domowej,
- świadkowie przemocy domowej
- osoby stosujące przemoc domową,
- służby, w tym instytucje i organizacje pozarządowe, zajmujące się problematyką przemocy domowej.

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że realizacja zadań wyznaczonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Charsznica na lata 2024-2030 przyczyni się do zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy poprzez:

- podniesienie świadomości i poziomu wiedzy mieszkańców gminy na temat problemu przemocy domowej oraz jego mechanizmów i skutków,
- zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- podniesienie jakości usług i lepszą dostępność pomocy świadczonej osobom i rodzinom zagrożonym przemocą lub jej doznającym, w tym pomocy w placówkach oferujących całodobową pomoc,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową, w tym zwiększenie ich udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, psychologiczno-terapeutycznych oraz edukacyjnych lub/i wspierających,
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i rodzin zagrożonych przemocą i doznających przemocy oraz osób ją stosujących.

VII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Charsznica na lata 2024-2030 będzie finansowana:

- z budżetu gminy,
- ze środków samorządu powiatowego,
- ze środków samorządu wojewódzkiego,
- z dotacji z budżetu państwa,
- z programów rządowych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
- z funduszy zewnętrznych, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz funduszy norweskich,
- ze środków pozyskanych z innych źródeł.

Na realizację Programu w 2024 r. przewidziano w budżecie środki finansowe w wysokości 3.000 zł.

Wysokość środków finansowych na realizację Programu w latach 2025-2030 zostanie ujęta w przyjmowanej corocznie uchwale budżetowej Rady Gminy.

VIII. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Koordynatorem realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Charsznicy na lata 2024-2030 będzie Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Charsznicy. Sformułowane w dokumencie zadania będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji.

Skuteczność wdrożenia Programu będzie m.in. zależała od posiadanych i pozyskanych środków finansowych na opracowanie i realizację projektów, które będą zgodne z przyjętymi w nim zadaniami.

Monitoring Programu, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat realizowanych bądź zrealizowanych już zadań, będzie prowadzony corocznie. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych zadań zmierza w słusznym kierunku.

Do oceny wdrożenia sformułowanych w Programie zadań zostaną wykorzystane wyznaczone w dokumencie wskaźniki monitoringowe.

W terminie do 31 marca każdego roku Koordynator realizacji Programu przedstawi Radzie Gminy sprawozdanie z jego realizacji. Sprawozdanie zostanie sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów biorących udział w realizacji Programu.

Monitoring programu dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie jego ewaluacji, która umożliwi ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia dokumentu – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ. Zostanie ona przeprowadzona przez Koordynatora realizacji Programu po zakończeniu jego realizacji i ujęta w ramach poszerzonego o ewaluację sprawozdania z realizacji dokumentu za 2030r.

SPIS TABEL I WYKRESÓW**Tabele:**

Tabela 1. Analiza SWOT	19
Tabela 2. Podmioty działające na rzecz osób i rodzin z problemem przemocy domowej z gminy	21

Wykresy:

Wykres 1. Czy doświadczyła Pani/doświadczył Pan przemocy?	13
Wykres 2. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o osobach w gminie, które doświadczyły przemocy?.....	13
Wykres 3. Jakie rodzaje przemocy domowej najczęściej występują w gminie?..	14
Wykres 4. Najczęstsza przyczyna przemocy domowej	15
Wykres 5. Kto jest najczęściej osobą doznającą przemocy domowej?.....	16
Wykres 6. Kto jest najczęściej osobą stosującą przemoc domową?	16
Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy domowej?	17
Wykres 8. Czy oferta pomocy dla osób doznających przemocy domowej w gminie jest wystarczająca?	17
Wykres 9. Czy oferta pomocy dla osób stosujących przemoc domową w gminie jest wystarczająca?	17
Wykres 10. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej?	18